

Brusel 7. června 2024
(OR. en)

10793/24

SOC 432
EMPL 250
ECOFIN 652
EDUC 203

POZNÁMKA

Odesílatel:	Výbor pro zaměstnanost
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Provádění doporučení o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce – klíčová sdělení Výboru pro zaměstnanost – <i>potvrzení</i>

Delegace naleznou v příloze klíčová sdělení Výboru pro zaměstnanost týkající se provádění doporučení Rady ze dne 15. února 2016 o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce (Úř. věst. C 67, 20.2.2016, s. 1), která má na svém zasedání dne 20. června 2024 potvrdit Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO).

Příloha č. 1: Závěry pro jednotlivé země jsou uvedeny v dodatku 1 (ADD 1)
k dokumentu 10793/24.

Příloha č. 2: Úplné výsledky sběru dat za rok 2022 pro účely monitorování doporučení o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob jsou uvedeny v dodatku 2 (ADD 2)
k dokumentu 10793/24.

Příloha č. 3: Shrnutí sdělení členských států jsou uvedena v dodatku 3 (ADD 3)
k dokumentu 10793/24.

**Přezkumy provádění
doporučení Rady o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob
na trh práce
vypracované Výborem pro zaměstnanost**

Klíčová sdělení Výboru pro zaměstnanost určená Radě

1. ÚVOD

Výbor pro zaměstnanost (EMCO) má za úkol monitorovat pokrok dosažený při provádění doporučení Rady o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce. Od roku 2016 po každém přezkumu potvrzuje Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO) soubor klíčových sdělení, která Výbor pro zaměstnanost poskytl na základě monitorování tohoto *doporučení Rady*. V říjnu 2022 se klíčová sdělení Výboru pro zaměstnanost zaměřila na pokrok dosažený členskými státy a dále se zabývala poskytováním odborné přípravy dlouhodobě nezaměstnaným osobám, přičemž zkoumala tři klíčové aspekty: pokrytí, financování a správu.

Pátý přezkum provádění doporučení Rady se uskutečnil ve dnech 11. a 12. dubna 2024 v Bruselu a provedla jej skupina pro analýzu politiky při Výboru pro zaměstnanost. Kromě diskuse o tom, do jaké míry členské státy zohlednily pokyny obsažené v doporučení Rady, přezkum 2024 šetřil pokrok dosažený členskými státy při **rozvoji a aktivaci partnerství se zaměstnavateli a dalšími relevantními aktéry a zainteresovanými stranami na místní úrovni** s cílem usnadnit začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce.

Před přezkumem členské státy vyplnily **dotazník pro sebehodnocení, jehož cílem bylo posoudit úroveň provádění doporučení Rady** se zaměřením na čtyři klíčové oblasti činnosti: a) registrace dlouhodobě nezaměstnaných osob, b) koordinace v rámci jednotného kontaktního místa, c) plnění dohod o pracovní integraci, d) zapojení zainteresovaných stran se zvláštním **zaměřením na partnerství**.

Stávající klíčová sdělení vycházejí z výsledků tohoto přezkumu, včetně závěrů pro jednotlivé země, výsledků sběru dat a shrnutí sdělení členských států, které jsou obsaženy v přílohách. V příloze tohoto dokumentu je uveden rovněž souhrn hlavních výsledků na úrovni EU a následně jsou uvedeny výsledky jednotlivých členských států na základě sběru údajů za rok 2023.

2. DOSAŽENÝ POKROK

Po nárůstu v roce 2021 počet dlouhodobě nezaměstnaných osob v EU nadále klesal a v roce 2022 dosáhl úrovně nižší než 5 milionů, přičemž míra dlouhodobě nezaměstnaných se od nedávného maxima v roce 2013 snížila o více než polovinu (z 5,3 % na 2,3 %). Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob na celkové nezaměstnanosti se rovněž snížil na 43,5 %, což je téměř o 6 procentních bodů méně než v roce 2013.

A. REGISTRACE

Od pandemie COVID-19 kladou členské státy stále větší důraz na digitalizaci služeb (on-line registrace, on-line podpora atd.). Problémy, s nimiž se dlouhodobě nezaměstnané osoby potýkají, pokud jde o přístup k elektronickým službám – zejména těm, které mají nižší dovednosti v oblasti IKT – však přetrvávají. Veřejné služby zaměstnanosti proto stále doporučují osobní interakce jako účinnější pro dlouhodobě nezaměstnané jednotlivce.

Mnoho členských států zavedlo informační opatření na podporu registrace neaktivních dospělých osob (počáteční registrace více způsoby, jako jsou elektronické služby, osobní kontakt, telefonicky nebo přes sociální média), která byla od pandemie COVID-19 ve většině členských států dále rozšířena. Problémy však přetrvávají v případě členských států s výraznými regionálními rozdíly.

Navzdory silným pobídkám zavedeným většinou členských států však křížová registrace mezi službami v nezaměstnanosti ve veřejných službách zaměstnanosti a sociálními službami zaostává. Účinné provádění křížové registrace by mohlo usnadnit identifikaci nejkritičtějších situací a případů, které je třeba řešit. Pozitivní je, že členské státy stále častěji provádějí opatření, která mají odrazovat od rušení registrace po vyčerpání dávek v nezaměstnanosti a sociálních dávek.

B. JEDNOTNÉ KONTAKTNÍ MÍSTO

Ve všech členských státech je obecně uplatňováno určení jednotného kontaktního místa pro každého příjemce dohody o pracovní integraci, stejně jako přidělení pracovníka pověřeného případem každé dlouhodobě nezaměstnané osobě. V mnoha členských státech se zvýšila schopnost jednotných kontaktních míst shromažďovat individuální informace na podporu individuálního posouzení všech uchazečů o zaměstnání.

Zvýšila se také míra digitalizace služeb pro nezaměstnané osoby. Jako chybějící prvky, které brání pokroku nebo kvalitě služeb, však bylo označeno sdílení informací a údajů. Měla by být posílena koordinace mezi ústředními a místními veřejnými službami zaměstnanosti a obcemi, jakož i mechanismy pro předávání a sdílení příslušných informací mezi poskytovateli služeb, pokud jde o volná pracovní místa, možnosti odborné přípravy a služby dostupné pro každou dlouhodobě nezaměstnanou osobu. Řada členských států se stále potýká se zavedením odpovídající výměny a předávání informací při současném zajištění souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů (GDPR).

C. DOHODA O PRACOVNÍ INTEGRACI

Od roku 2018 jsou ve většině členských států prováděny dohody o pracovní integraci nebo jejich ekvivalenty, ale stále se dále zdokonalují.

V návaznosti na individuální hodnocení byla provedena zlepšení, pokud jde o pokyny a informace o nabídkách pracovních míst a podpoře, jakož i pravidelné monitorování a aktualizace dohody o pracovní integraci a opatření umožňující pravidelný přezkum pokroku uchazečů o zaměstnání směrem k opětovnému začlenění. Sdílení informací o dlouhodobě nezaměstnaných osobách mezi organizacemi zapojenými do dohody o pracovní integraci je však i nadále poměrně nízké, zejména mezi veřejnými a soukromými partnery.

D. ZAPOJENÍ ZAJINTERESOVANÝCH STRAN

Zatímco spolupráce mezi různými zainteresovanými stranami (např. ministerstvem školství, ministerstvem práce a veřejnými službami zaměstnanosti, jakož i s psychology, sociálními pracovníky a mentory) pokročila, a to rozvojem služeb pro zaměstnavatele, multidisciplinární spolupráce se všemi zainteresovanými stranami na místní úrovni, včetně samotných místních zaměstnavatelů, správních orgánů a občanské společnosti, nadále představuje výzvu a v současné době probíhá pouze v několika málo členských státech.

Vytváření sítí se zainteresovanými stranami, vytváření partnerství a zapojení zaměstnavatelů, sociálních služeb a organizací občanské společnosti jsou klíčovými prvky v zájmu zajištění účinného opětovného začlenění dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce a předcházení dlouhodobé nezaměstnanosti. Tato partnerství jsou nezbytná jak na vnitrostátní, tak na místní úrovni, ačkoli kvůli různým zájmům jednotlivých zainteresovaných stran často vznikají těžkosti. Zapojení zainteresovaných stran a vytváření partnerství na místní úrovni se v jednotlivých členských státech liší.

Tyto subjekty hrají klíčovou úlohu při řešení překážek, s nimiž se někteří jednotlivci potýkají, aby dosáhli trvalého začlenění na trh práce. V několika zemích by veřejné služby zaměstnanosti měly posílit zapojení zaměstnavatelů do těchto procesů. Mnoho členských států uznává význam vytváření sítí, ale potýká se s těžkostmi, pokud jde o schopnost veřejných služeb zaměstnanosti na místní úrovni účinně zapojit všechny nezbytné zainteresované strany.

E. SBĚR DAT

Výsledky posledního sběru dat o dlouhodobě nezaměstnaných osobách ukazují velmi omezený pokrok při provádění doporučení Rady, přičemž první cíl doporučení plní stále pouze polovina členských států tím, že poskytuje dohodu o pracovní integraci nebo jeho ekvivalent nejméně 95 % dlouhodobě nezaměstnaných, kteří jsou registrováni jako nezaměstnaní po dobu nejméně 18 měsíců.

Ze sběru dat o dlouhodobě nezaměstnaných rovněž vyplývá, že míra přechodu těchto osob do zaměstnání je nižší než v předchozím roce ve všech členských státech kromě dvou a že v letošním roce bylo pouze 14 členských států schopno poskytnout data o sledování situace dlouhodobě nezaměstnaných osob, které opouštějí dohodu o pracovní integraci.

Tato data o sledování situace nicméně potvrzují předchozí zjištění, z nichž vyplývá, že skupina členských států, které poskytují individuální akční plány s podrobným hodnocením, dosahuje výrazně lepších výsledků ve srovnání se skupinou poskytující standardní dohody o pracovní integraci, a zejména se skupinou, která poskytuje standardní individuální akční plány, což naznačuje, že pro integraci dlouhodobě nezaměstnaných osob je nezbytné individuální poradenství.

3. ZÁVĚRY

Navzdory klesající míře zůstává dlouhodobá nezaměstnanost v některých členských státech všudypřítomným problémem, což zvyšuje riziko zhoršení dovedností, sociálního vyloučení a chudoby. Vzhledem k tomu, že se často dotýká osob v nejzranitelnějších situacích a méně zastoupených skupin na trhu práce, boj proti dlouhodobé nezaměstnanosti rovněž přispívá k boji proti nerovnostem a k posílení sociální soudržnosti v EU. **V této souvislosti členské státy zachovaly svůj politický závazek k provádění doporučení o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce. Ačkoli je patrný určitý společný vývoj, úroveň provádění se v jednotlivých členských státech nadále liší a jejich sebehodnocení ukázalo, že pokrok při provádění doporučení Rady se v posledních letech zpomalil.** Vzhledem k současným výzvám je třeba zdůraznit, že je důležité vybavit nebo opětovně vybavit dlouhodobě nezaměstnané osoby vhodnými dovednostmi, aby mohli vstoupit na trh práce. Včasná podpora v rámci obecnějšího preventivního přístupu má rovněž zásadní význam pro to, aby se nezaměstnaná osoba dostala do situace dlouhodobé nezaměstnanosti. Zjištění přezkumu i nadále podporují význam aktivních politik na trhu práce při řešení problematiky dlouhodobě nezaměstnaných osob pro úspěšné opětovné začlenění na trh práce. Vzhledem k současnému nedostatku pracovních sil a dovedností ve všech členských státech je rovněž důležité umožnit osobám v nejzranitelnějších situacích a méně zastoupené skupině úspěšně vstoupit na trh práce tím, že se zajistí, aby mohly využívat kvalitních pracovních příležitostí a příležitostí k odborné přípravě, jakož i cílených dotací na zaměstnanost.

Je třeba zlepšit systémy monitorování a hodnocení politik prováděných za účelem začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce. Přestože bylo zavedeno mnoho aktivačních programů pro dlouhodobě nezaměstnané osoby, v některých případech lze účinnost těchto programů posoudit až v pozdější fázi.

Příloha 1 Závěry pro jednotlivé země 2024 o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob vypracované skupinou pro analýzu politiky při výboru EMCO

Příloha 2 Úplné výsledky sběru dat pro účely monitorování doporučení z roku 2023 o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob

Příloha 3 Shrnutí sdělení členských států EU za rok 2023